

## ALEKSANDR FAYNBERG-QALBI O‘ZBEK SHOIR

**Maxamatsoliyeva Muxlisaxon O‘tkirbek qizi**

*O‘zbekiston Davlat Jahon tillari universiteti Angren Xorijiy tillar fakulteti Xitoy filologiyasi 1-bosqich talabasi*

**Anotatsiya:** Mazkur maqolada Aleksandr Faynberg ijodining badiiy-estetik xususiyatlari hamda uning o‘zbek va rus adabiy jarayonidagi o‘rni ilmiy-nazariy jihatdan tahlil etiladi. Tadqiqotda shoir she‘riyatining mavzu doirasi, obrazlar tizimi va poetik tafakkur tamoyillari kompleks yondashuv asosida o‘rganiladi. Faynberg asarlarida insonparvarlik, vatanparvarlik, muhabbat va hayot falsafasi kabi umuminsoniy g‘oyalarning ifodalanish shakllari aniqlanadi. Shuningdek, uning badiiy til va uslubidagi o‘ziga xosliklar poetik vositalar tahlili orqali asoslab beriladi. Maqolada shoirning tarjimonlik faoliyati hamda adabiy aloqalar rivojiga qo‘shgan hissi alohida e‘tibor markaziga olinadi. Faynberg ijodining milliy va madaniy kontekst bilan uzviy bog‘liqligi qiyosiy-tahliliy metod asosida yoritiladi. Tadqiqot natijalari shoir merosining zamonaviy adabiyotshunoslikdagi ahamiyatini belgilash hamda uning adabiy-estetik qarashlarini chuqurroq anglashga xizmat qiladi.

**Kalit so‘zlar:** Aleksandr Faynberg, she‘riyat, badiiy-estetik tahlil, poetik tafakkur, obrazlar tizimi, badiiy til va uslub, tarjimonlik faoliyati, adabiy aloqalar, umuminsoniy g‘oyalar, o‘zbek va rus adabiyoti.

### Kirish qism

XX asr o‘zbek va rus adabiy aloqalari tarixida Aleksandr Faynberg alohida o‘rin egallagan ijodkorlardan biridir. Uning ijodi ikki xalq madaniyati va adabiy tafakkuri kesishgan nuqtada shakllanib, o‘ziga xos badiiy-estetik hodisa sifatida namoyon bo‘ladi. Faynberg she‘riyati chuqur lirizm, hayotiy falsafa va inson ruhiy olamining nozik tasviri bilan xarakterlanadi. Shoir asarlarida zamon va shaxs munosabati, vatan tuyg‘usi, muhabbat, sadoqat va insoniylik kabi umuminsoniy g‘oyalar yetakchi o‘rin tutadi.

### Asosiy qism

Aleksandr Faynberg ijodi o‘zining g‘oyaviy-badiiy teranligi va poetik mukammalligi bilan ajralib turadi. Uning she‘riyatida inson ruhiy olami, ichki kechinmalar va hayot falsafasi markaziy o‘rin egallaydi. Shoir lirik qahramon orqali zamon va shaxs munosabatini badiiy talqin etadi. Bu talqinda insonning ma‘naviy izlanishlari va hayotiy haqiqatni anglashga intilishi yetakchi motiv sifatida namoyon bo‘ladi. Faynberg she‘rlarida fikr va tuyg‘u uyg‘unligi kuchli poetik ta’sir hosil qiladi.

Uning asarlarida obrazlar tizimi sodda shaklda berilgan bo‘lsa-da, mazmunan chuqur va ko‘p qatlamlidir. Metafora, ramz, tashbeh va boshqa badiiy tasvir vositalari fikrni ixcham va ta’sirchan ifodalashga xizmat qiladi. Shoir ko‘pincha tabiat manzaralari orqali inson qalbining nozik holatlarini tasvirlaydi. Tabiat va inson o‘rtasidagi uyg‘unlik poetik makon

yaxlitligini ta'minlaydi. Shu jihatdan Faynberg lirikasida estetik idrok va falsafiy mushohada bir-birini to'ldiradi. Faynberg ijodida vatan tuyg'usi alohida ahamiyat kasb etadi. U o'z she'rlarida o'zbek zaminining o'ziga xos ruhini samimiy va hayotiy tasvirlaydi. Shoirning Toshkent shahri haqidagi she'rlari undagi ichki mehr va sadoqat ifodasi sifatida namoyon bo'ladi. Bu tasvirlar orqali muallif milliy muhit va madaniy qadriyatlarni ulug'laydi. Shu bilan birga, uning she'riyatida umuminsoniy g'oyalar yetakchi o'rin tutadi. Muhabbat, sadoqat, ezgulik va insoniylik kabi tushunchalar poetik talqinning asosini tashkil etadi. Faynbergning badiiy uslubi lo'nda, ravon va obrazli ifoda bilan xarakterlanadi. U ortiqcha tasviriylilikdan qochib, mazmunni qisqa, ammo ta'sirchan shaklda bayon etishga intiladi. Bu holat uning she'rlariga o'ziga xos ohang va ichki dinamika baxsh etadi. Shoirning tarjimonlik faoliyati ham adabiy jarayonda muhim o'rin tutadi. U o'zbek va rus adabiyoti o'rtasidagi ijodiy aloqalarni mustahkamlashga sezilarli hissa qo'shgan. Tarjimalarida asarning badiiy ruhi va milliy koloritini saqlab qolish tamoyiliga amal qilgan. Umuman olganda, Aleksandr Faynberg ijodi badiiy-estetik qiymati, falsafiy teranligi va madaniy muloqotni rivojlantirishdagi o'rni bilan adabiyot tarixida munosib o'rin egallaydi. Aleksandr Faynberg ijodi o'zining badiiy-estetik teranligi va falsafiy mazmundorligi bilan o'zbek hamda rus adabiy aloqalari tarixida muhim o'rin egallaydi. Uning she'riyatida inson ruhiyati, zamon va shaxs munosabati, vatan va muhabbat kabi umuminsoniy g'oyalar yuksak badiiy saviyada talqin etilgan. Shoir poetik tafakkurining o'ziga xosligi obrazlar tizimi, ramziy ifoda va lo'nda uslub orqali namoyon bo'ladi. Faynberg ijodida milliy ruh va umuminsoniy qadriyatlar uyg'unligi kuzatilib, bu holat uning asarlarini keng madaniy kontekstda o'rganish zaruratini belgilaydi. Shuningdek, uning tarjimonlik faoliyati ikki xalq adabiy-madaniy aloqalarini mustahkamlashda muhim omil bo'lib xizmat qilgan. Tarjimalarda badiiy ruh va mazmun yaxlitligini saqlashga intilishi shoirning yuksak mahoratini ko'rsatadi. Umuman olganda, Aleksandr Faynbergning adabiy merosi zamonaviy adabiyotshunoslik uchun dolzarb tadqiqot obyekti bo'lib, uning ijodini chuqur o'rganish milliy va qiyosiy adabiyotshunoslik rivojiga munosib hissa qo'shadi.

#### Foydalanilgan manbalar

1. Wikipedia.uz
2. Ziyo.uz
3. Arboblar.uz
4. Ilmlar.uz saytlari